

Národní rada osob
se zdravotním postižením ČR

adresa: Partyzánská 7, 170 00 Praha 7
telefon: +420 266 753 421
e-mail: nrzpcr@nrzp.cz
www.nrzp.cz

Český telekomunikační úřad
Sokolovská 219
Praha 9
Poštovní přihrádka 02
225 02 Praha 025

Vaše značka: ČTÚ-53 355/2021-610/IV

V Praze dne 14. 1. 2022
Č.j.: 1401/2022/K/9

Žádost o poskytnutí informací

Vážená paní Ing. Hankiewiczová,

k Vaší žádosti o poskytnutí informací ze dne 8. 12. 2021, týkající se přezkumu ve smyslu čl. II., bodu 10., přechodných ustanovení zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“), který Vám ukládá povinnost Vašeho Úřadu do 6 měsíců ode dne nabytí jeho účinnosti (tedy do 1. července 2022) provést přezkum, zda je třeba uložit povinnost poskytovat službu podle § 38 odst. 3, zákona o elektronických komunikacích a § 108 odst. 1 písm. d) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích) ve znění pozdějších předpisů, zda je třeba uložit povinnost umožnit osobám se zvláštními sociálními potřebami podle § 44 a 45 výběr cen nebo cenových plánů, které se liší od cenových plánů poskytovaných za běžných obchodních podmínek, tak, aby tyto osoby měly přístup a mohly využívat dílčí služby podle § 38 odstavce 2 písm. a) a b) zákona o elektronických komunikacích (dále jen „zvláštní ceny“), a to nejen v pevném místě podle § 38 odst. 3 zákona o elektronických komunikacích (dále jen „přezkum zvláštních cen“), sdělujeme následující informace.

K Vaší otázce č. 1.: „Je podle názoru a zkušeností Vaší asociace nutné a potřebné uložit poskytování dílčí služby zvláštních cen (a to s ohledem na její výše uvedené rozšíření) v rámci univerzální služby jako povinnost?“

Odpověď:

NRZP ČR považuje za naprosto nezbytné uložit poskytovateli ze zákona povinnost poskytování dílčí služby zvláštních cen v rámci univerzální služby a rozšířit službu ve smyslu nové zákonné úpravy. NRZP ČR má zkušenosti s tím, že ceny všech speciálních tarifů nabízených různými poskytovateli na našem trhu nejsou v mnoha případech ani zdaleka vyhovující a odpovídající ekonomické síle a možnostem osob se zdravotním postižením, které patří často do nejnižších příjmových skupin obyvatel ČR. A to především z toho důvodu, že

trh práce v ČR neumožňuje dostatečné zařazení těchto osob do pracovního procesu. Invalidní důchody jsou dlouhodobě statisticky nejnižšími důchody v České republice. V rozporu s tím a přímo proti tomu je postaven objektivní požadavek osob s některými zdravotními postiženími, založený na základě jejich potřeb odvíjejících se od jejich postižení, na to, aby byly ve značné míře, nebo nepřetržitě on-line připojeni k internetu a využívaly data. A to především z důvodu jejich nutného monitoringu, který vyžaduje jejich zdravotní stav, nebo kvůli kontaktu se speciálními tlumočnickými a dalšími službami pro tyto osoby. V některých případech je třeba ovládat distančně pomocí trvalého připojení k internetu i sofistikovaná zdravotnická zařízení a zdravotnické prostředky, které osoby využívají k udržení jejich života a zdravotního stavu. Jde především o osoby, kterým internet pomůže zachovat zdraví či mobilitu (jedná se o osoby, které potřebují celodenní monitoring pomocí přístroje sledovaného lékařem, nebo specialistou, příp. agenturou pečující o bezpečí seniorů, nebo imobilních osob po internetu). Takovéto služby jsou značně náročné na rozsah spotřebovaných dat a jejich rychlost a normální ceny takových tarifů, které využívat tyto služby umožňují, se pohybují u všech operátorů mimo ekonomické možnosti osob se zdravotním postižením. Z uvedeného důvodu je tedy nutné zákonem v rámci zmíněných služeb poskytovatelům zákonem uložit povinnost definovat takové zvláštní tarify pro osoby se zdravotním postižením, které jim umožní internet v takto rozsáhlé míře reálně využívat.

Bez toho, aniž by byla tato služba poskytovateli zákonem uložena, nebude mít celá škála osob se zdravotním postižením potřebný přístup k hlasovým a datovým službám ve všech případech, v kterých to vzhledem ke svému postižení nutně potřebují. Typickým příkladem může být např. i mobilní internet pro osoby se sluchovým postižením, kterým umožňuje komunikovat s tlumočnickem do znakového jazyka a využívat jeho služeb pomocí některé z komunikačních video aplikací. Tato služba je využívána především v terénu. Obdobným způsobem využívá hlasové, a především datové služby i segment osob se zrakovým postižením a v neposlední řadě i osoby s výrazným pohybovým postižením. Z těchto důvodů považujeme uložení povinnosti přímo ze zákona jako nenahraditelné.

K Vaší otázce č. 2: „Pokud je odpověď na otázku č. 1 záporná, domníváte se, že je na trhu dostupná obdobná služba dílčí službě zvláštních cen (a to s ohledem na její výše uvedené rozšíření) i bez uložení povinnosti v rámci univerzální služby?“

Odpověď:

Odpověděli jsme v otázce č. 1. Bez uložení zákonné povinnosti by tato služba nebyla dostupná pro některé velké skupiny osob se zdravotním postižením buď vůbec, nebo v dostatečném rozsahu a potřebné kvalitě. Současná nabídka poskytovatelů bez této povinnosti je zcela nedostatečná.

K Vaší otázce č. 3: „Domníváte se, že cenová úroveň nabízených služeb (tarifů) spolu s uplatněním stávajících cenových zvýhodnění zajišťuje cenovou dostupnost uvedených služeb s ohledem na potřeby těchto osob a míru využívání služeb elektronických komunikací?“

Odpověď:

NRZP ČR dle svých zkušeností může říci, že cenová úroveň na trhu nabízených služeb (tarifů) spolu s uplatněním stávajících cenových zvýhodnění ani zdaleka nezajišťuje cenovou dostupnost uvedených služeb pro zmíněné skupiny osob. Bližší vysvětlení a detailnější argumentace viz odpověď k otázce č.1.

K Vaší otázce č. 4: „Uved'te, prosím, všechny skutečnosti, které by mohly mít vliv na uložení, případně neuložení služby zvláštních cen v rámci univerzální služby, jedná se např. o zkušenosti spotřebitelů, kteří o obdobnou službu žádali v minulosti.“

Odpověď:

NRZP ČR je toho názoru, že ze zkušeností mnoha jejich klientů, kteří se na ni obrátili, vyplývá, že k nutnosti uložení povinnosti služby zvláštních cen v rámci univerzální služby poskytovatelům vedou následující fakta a skutečnosti:

- a) Ekonomická situace osob se zdravotním postižením, kdy podle oficiálních statistik ČSÚ se průměrná výše invalidního důchodu III. stupně (plný ID) dlouhodobě pohybuje výrazně pod úrovní průměrné výše starobních důchodů. Navíc ještě stále se zvětšující rozdíl umocňuje genderová stránka problému, kdy výše průměrného ID III. stupně je u žen výrazně nižší než u mužů. V porovnání se starobními důchody u mužů a žen se pak rozdíl ještě zvýrazňuje. U ID. I. a II. stupně (částečných ID) pak bývá ekonomická stránka jejich příjemců většinou ještě mnohem složitější s ohledem na velmi problematickou situaci na trhu práce, kdy osoby se zdravotním postižením obtížně získávají zaměstnání.
- b) V přímém rozporu s nedostatečnými příjmy osob se zdravotním postižením je značná potřeba jejich elektronické komunikace vyplývající z jejich složitého zdravotního stavu. Ve většině případů je pro tyto osoby telefon a internet jediným jejich reálným pojítkem s vnějším světem. Velmi obtížně totiž cokoli zařizují bez jejich pomoci. Pomocí telefonu a internetu dnes zařizují prakticky vše. Od přímé pomoci a osobní asistence pro ně, která jim zajistí základní životní potřeby od ranního vstávání, hygieny a oblékání (u těžce imobilních osob), přes jídlo až po pohyb a vyřizování všech jejich nutných záležitostí, přes jejich nevyhnutelně potřebnou zvláštní komunikaci (u neslyšících, využívajících tlumočnické služby a u nevidomých s přístroji s hlasovým výstupem) až po jejich případný zdravotní, nebo bezpečnostní celodenní monitoring (u osob se závažným, život ohrožujícím postižením a u imobilních osob). Uhradit služby takového rozsahu v dnešních cenách poskytovatelů je pro tyto osoby prakticky nemožné.
- c) Potřeba cenově oddělit hlasové služby a datové služby, neboť balíčky služeb s jejich cenami nejsou ve všech případech vhodné a využitelné pro všechny osoby se zdravotním postižením, ale přesto je jim nevyužívaná část služeb započítána v ceně balíčku. Prakticky všichni poskytovatelé však dnes ve většině případů poskytují balíčky služeb bez možnosti oddělení hlasových služeb od datových.
- d) Potřeba umožnění využití příspěvku souběžně u několika poskytovatelů telekomunikačních služeb v počtu a výši částky dle určení příjemce příspěvku až do celkové souhrnné částky příspěvku.
- e) Potřeba výrazného navýšení příspěvku a zrychlení internetu u osob, kterým internet pomůže zachovat zdraví či mobilitu (jedná se o osoby, které potřebují celodenní monitoring pomocí přístroje sledovaného lékařem, nebo specialistou, příp. agenturou pečující o bezpečí seniorů, nebo imobilních osob po internetu).

S pozdravem

Zpracoval: JUDr. Zdeněk Žížka, Legislativní odbor NRZP ČR

Za NRZP ČR: Mgr. Václav Krása předseda NRZP ČR

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'V. Krása', written in a cursive style.